בס"ד - עלון תר"ו - פרשת יתרו

השבת

של רבי נחמן מברסלב

נא לשמור על קדושת הגליון

לזכרון נצח מורינו רי ישראל בער אודסר בן רי אייזיק שלמה, זצ"ל

וישאלו איש לרעהו לשלום ... *(שמות יח, ז)*

... הנאמר במשה ויתרו, ואמרו רבותינו ז"ל מי הקרוי איש זה משה, וכמה היו רחוקים זה מזה, משה קבל התורה מפי הגבורה ויתרו נתגייר ממקום רחוק וטמא מאד כי לא הניח עבודה זרה שלא עבדה. בפרט בעת שבא למשה שעדיין לא נתגייר רק שרצה להתגייר. ואף על פי כן קוראם **איש ורעהו**, כי כך דרכו של הצדיק הגבוה מאד שהוא בחינת משה שהוא מוריד את עצמו ומקרב את עצמו כל כך למי שיש לו איזה רצון להתקרב אל האמת הוא מקרב את עצמו אליו כל כך, כאילו היה חברו ממש כאילו הם איש ורעהו. (לקוטי הלכות - הלכות בכור בהמה טהורה - הלכה ד – אות כב)

בחודש השלישי ... *(שמות יט, א)*

עיקר התגלות התורה הוא על ידי חסד ואהבה והשתוקקות וכסופין דקדושה, שעל ידי זה נעשין נקודות להאותיות ונצטרפין ונצטיירין אותיות התורה לטוב, וכל הצדיקים הקדמונים שהיו קודם קבלת התורה, כולם היו עוסקים רק בהשתוקקות וכסופין דקדושה לה' יתברך, וזה היה עיקר עבודתם, עד שבא אברהם אבינו שהיה ראש למאמינים וראש לנמולים, ועל ידי זה זכה בשלמות יותר לבחינת ההשתוקקות והכסופין הנ"ל, שהם בחינת חסד ואהבה שזה מדתו של אברהם אבינו. ומאז התחיל להתנוצץ בחינת התגלות התורה, ואחר כך עסקו בזה שאר האבות והשבטים ובניהם וכו', עד שבא משה רבנו עליו השלום עם דורו שהיו כולם צדיקים, עד שעל ידי ההשתוקקות והכסופין שלהם נצטיירו כל אותיות התורה לטוב, ואז זכו לקבלת התורה. (לקוטי הלכות - הלכות דם – הלכה א לפי אוצר היראה - תלמוד תורה – אות מה)

ויחן שם ישראל נגד ההר ... *(שמות יט, ב)*

כל החידושי תורה אמתיים הם צמצומים וכלים נפלאים להמשיך על ידם אור האין סוף בהדרגה ובמידה כראוי. אך לזה צריכין שיתחברו באהבה נפשות רבות מישראל ביחד. כי צריכין לזה כלים רבים, שאי אפשר שיתתקנו כי אם על ידי אלפים נשמות שמתחברים יחד באהבה כאיש אחד, עד שיוכלו לקבל בהדרגה כראוי אור הגדול הזה, והכל כפי התגלות האור והמשכתו, שזה סוד מה שמתן תורה לא היה עד שנתקבצו ששים רבוא מישראל יחד באהבה ובשלום כמאמר רבותינו ז"ל על פסוק **ויחן שם ישראל** וכו'. וכן אמרו רבותינו ז"ל על פסוק **שובה ה' רבבות אלפי ישראל**, אין השכינה שורה על פחות משני רבבות ושני אלפים וכו' כי הכל כפי המשכת האור כנ"ל, שהוא כפי הקיבוץ של נפשות רבות מישראל באהבה ובשלום. (לקוטי הלכות - הלכות תפילת המנחה – הלכה ז - אות נד לפי אוצר היראה - שלום ואחדות – אות טו)

ומשה עלה אל האלקים ... *(שמות יט, ג)*

בכל מצוה ומצוה ובכל אות ותיבה של התורה הקדושה יש בה חכמה קדושה עמוקה ונפלאה מאד, שלימוד החכמה הקדושה הזאת היו יכולין גם המלאכים ללמוד, ועל כן שאלו אשר תנה הודך על השמים. אך באמת אין שום חכמה נחשבת, כי אם כשבאין על ידה לעצה שלמה, ואפילו חכמת התורה הקדושה, שרק היא היא החכמה האמתית, אף על פי כן היא גם היא אין חכמתה נחשבת, כי אם כשזוכין לקבל עצה שלמה על ידה שיצליח על ידי זה לנצח. וזה עיקר תכלית שלמות עמקות חכמת תורתנו הקדושה, כי **לא המדרש עיקר אלא המעשה**, ועל כן נקראת התורה עצה. וכל מה שהמדרגות נמוכות ביותר שם צריכין ביותר עמקות העצות הקדושות של התורה. וזה שהשיב משה להמלאכים: כלום קנאה יש ביניכם, יצר הרע יש בכם וכו', היינו כנ"ל. (לקוטי הלכות - הלכות תענית – הלכה ד - אות יד לפי אוצר היראה - תלמוד תורה – אות מב)

לעילוי נשמת מרת בלרה בת דיאמנטא , ת.נ.צ.ב.ה.

מכתב

(מספר אבי הנחל ב - מכתב ז-ג)

... לא להתבהל ולא להתבלבל משום דבר שבעולם, יש כבר עכשיו בעולם רבי אמת כזה שיכול לתקן הכל, ועל ידו נתהפך הכל לטובה. ואפילו עוונות נתהפך לזכיות, והוא קורא וצועק אלינו: **אין שום יאוש בעולם כלל ! ה' עמך, אצלך וקרוב לך** [גיוואהלד זייט אייך ניט מייאש, גאט איז מיט דיר בייא דיר לייעבין דיר], ולעלות ולגדל את האמונה הקדושה בעולם, עד שאפילו מי שהוא מלוכלך מאוד ומוטבל בשחת ומוטבע ביון מצולה ומלובש בבגדים צואים חס ושלום, גם הוא יכול לנקות עצמו ולרחוץ ולטהר עצמו במעיינות עצותיו ותיקוניו הקדושות שמטהרין ומנקין מכל הליכלוכים שנכשלנו עד הנה כדי שיוכלו לבוא נקיים וטהורים להיכל המלך, ולקבל רב טוב הצפון שהם אוצרי מתנת חינם שרוצה ליתן לנו כל האוצרות מתנת חינם אשר הכין להם המלך אשרי הזוכה להם

יש כבר עכשיו בעולם רבי אמת כזה שיש אצלו חסדים נעלמים עד אין קץ ותכלית, שאינם כלים לעולם, שלא נתגלו מימות עולם, כי עדיין לא עזב חסדו מאתנו (...) אפילו כשהאדם נתרחק מה' יתברך כמו שנתרחק, צריך אז דייקא לזכור את עצמו את כל הטובות הנפלאות שעשה ה' יתברך עִמו וכו', אפילו אם עבר האדם מה שעבר אפילו אם עבר על כל התורה כולה אלפים פעמים רחמנא ליצלן, אף על פי כן **אין שום יאוש בעולם כלל**, וצריך להתחיל בכל פעם מחדש להתחזק לשוב לה' יתברך, והוא דייקא צריך לשמוח וכו' כי זהו עיקר גדולתו יתברך כשהרחוקים מאוד מתקרבים אליו ומודים בו יתברך, ומתחזקים באמונה. ועיקר בריאת שמים וארץ היו רק בשביל זה, שיתחיל האדם בכל פעם מראשית, כאילו נולד היום וכאילו היום הוא ראשית התחלתו, שזה בחינת **בראשית ברא אלקים וכו'** - בראשית דייקא, בשביל ראשית הנזכר לעיל וכן עד עתה **ה' יתברך מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית**, והכל רק בשביל זה, בשביל ההתחדשות הנזכר לעיל, שכל אחד כפי מדריגתו יתחיל בכל יום מחדש ליכנוס בעבודתו יתברך, שהוא דייקא צריך לשמוח במעט דמעט הנקודות טובות שיש בו עדיין ...

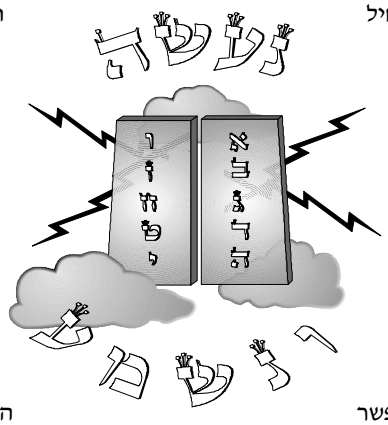

שיחות

(שיחות מר' ישראל אודסר, זצ"ל – כ"ה)

... אחר-כך המצות. זה היה שני ימים לפני חג הפסח ואין לרבי ישראל מצות, מה עושים? אני למדתי בישיבה והכרתי סוחר אחד שצריך פרנסה, הוא היה טוחן והיה לו קמח כשר למכירה. הוא אמר לרבי ישראל: "כן, יש לי קמח רבי ישראל, ואני נותן לך". אז אמר רבי ישראל: "טוב תתן לי, אבל כסף אין לי עכשיו, אחרי פסח אני אשלם לכם". אז הוא אמר: "אני מפחד מכם!" והוא נתן לרבי ישראל כמה קמח שהוא רצה.

משמה הלכנו למי שיש לו תנור, והוא ראה את רבי ישראל, הוא שמח מאד, כי הוא ידע שעכשיו יהיה לו פרנסה.

"אני צריך לעשות מצות".

"טוב, אני אתן לך, אבל מה עם כסף?".

"אין עכשיו, אחר-כך אני אתן לך", אמר רבי ישראל.

"אני מפחד מכם, אתם נאמן אצלי, אני אתן בלי כסף". ככה היה.

אחר חג הפסח הזמין לו ה' יתברך איש אחד זקן מיבניאל שאהב את ברסלב, אז רבי ישראל אמר לו שהוא צריך מלבוש חם והוא צריך כסף. אז האיש הזה נתן לו מלבוש חם, וגם-כן הוא היה לו תרנגולים, הוא לקח תרנגלת גדולה בריאה מאד ועשה בשביל רבי ישראל ובשבילי מרק, אמר רבי ישראל: "אני לא אוכל, רק לחם ותה".

אמר לו: "אצלי כשר, אל תפחד".

אמר רבי ישראל: "לא על זה, אני רוצה רק לחם ותה".

"אבל אני עשיתי כבר, בשלתי כבר, הכל מוכן".

נו, אם רבי ישראל לא אכל, אני גם-כן לא אכלתי...

רבי ישראל לקח הכל בלי כסף - קמח ומצות וגם-כן יין, אני לא זוכר הכל אבל הוא שילם הכל על הפסח. ואני ראיתי נפלאות, הוא לקח כמה כדים של מים ושילם הרבה כסף בשביל שהמים יהיה מלפני פסח עד אחרי פסח, כל החומרות. הכל מה שרצה - היה לו, ה' יתברך הביא לו הכל, היה לו הרחבה גדולה. הוא עשה הכל בשביל ישראל בער, אולי אני אצליח להתקרב לרבינו הקדוש...

אבא שלי - הוא רצה ללכת למקום שמביאים את התפוחי אדמה שיהיה לכבוד פסח, ואז לא היו הולכים לישיבה והוא רצה שאני אבוא לעזור לו, אבל הוא לא רואה אותי, אין לי זמן, אני הייתי כל הזמן עם רבי ישראל.

נו, נו.. אני לא יכול לספר הכל, אבל אחר-כך היה 'שמח', החסידים המתנגדים הם ישכחו? הם הלכו עוד פעם לאבא שלי ואמרו לו: "הבן שלך הוא נעשה ברסלב!". האבא שלי היה עני גדול וגם עוור גדול בשתי עיניו, לא ראה כלום. ואני אמרתי לו: "אבא, הכל אני אשמע לך, רק זה לא. אני רוצה רק ברסלב!"

אוי ווי, האמא שמעה דיבורים כאלה, ואיך שהאבא שלי בוכה ומבקש אותי, אז היא אמרה: "עצלן כזה שהוא רוצה רק ברסלב", האבא והאמא היה להם צער גדול כמו שאני הייתי שוכב ומת, כן.

אני הייתי חתן בצפת, אז האבא אמר לי: "המחתן ישמע שאתה נעשית ברסלב, אז הוא יקח את הבת שלו ולא יתן לך אותה", וככה היה. החותן שלי היה מתנגד גדול על ברסלב ואמר לי: "אני לא רוצה ברסלב בשום אופן!". ואני אמרתי לאשתי: "מה זה, הוא לקח אותי לחתן, לא בשביל חסידות. מה זה, אני רוצה ברסלב" ... *(ההמשך יבוא)*

עצות

(לקוטי עצות – תמימות – אותיות ו ז)

- זה עיקר החכמה, שישכיל שרחוק ממנו החכמה (ל"מ – ס' פג).
- צריך ליזהר לקיים העבודות הפשוטות והמנהגים הקדושים של ישראל, כגון לומר זמירות בשבת ובמוצאי שבת וכיוצא בזה. וטוב מאד מי שיכול לומר תחינות ובקשות הרבה, כגון התחינות שבתוך הסדורים הגדולים וכיוצא, ולא כמו החכמים בעיניהם המתלוצצים מזה. כי באמת עיקר היהדות היא פשיטות ותמימות בלי שום חכמות כלל (שיחות הר"ן, סימן קנה).

תפילה

(ליקוטי תפילות חלק ב – תפילה מב)

... רבונו של עולם, באמת ידעתי מרחוק "כי בער אנכי מאיש ולא בינת אדם לי". ואם לשונות כאלו אמרו דוד ושלמה וגדולי צדיקים הקדמונים בני עליה, חכמי אמת, בעלי השגה ורוח הקודש, אשר אינני כדאי וראוי לישא שמותם על שפתי. אנכי מה אומר ומה אדבר, אשר אני מלא עוונות, אשר על-ידי-זה דעתי עכורה מאד, כי עדיין לא נטהרתי מהרוח שטות הבא על-ידי העוונות רחמנא לצלן, ומכל שכן שאין לי שום דעת ושכל להבין שום דבר והנהגה שבעולם. ואף-על-פי-כן מבלבלין אותי החכמות הרבה מאד, ואני צריך להתחזק הרבה להזכיר את עצמי בכל פעם שאיני יודע כלל, וכמה פעמים שאני שוכח בזה, ואפילו כשאני מזכיר את עצמי, איני זוכה לזה בשלמות. ומזה באים כמה מכשולות ובלבולים ונפילות בדעתם לכל אחד ואחד כפי ערך טעותו בזה, כי אם היה יודע כל אחד האמת לאמתו שאינו יודע כלל, לא היה שום דבר יכול להפיל אותו ולבלבל אותו כלל, והיה כל אחד מתחזק הרבה תמיד לעולם.

אנא ה', "חכם לבב ואמיץ כח", אשר החכמה והתבונה עמך לבד, ולתבונתך אין מספר, וכל החכמים כבלי מדע, מכל שכן וכל שכן נבער מדעת כמוני. זכני והורני ולמדני שאזכה לידע באמת שאיני יודע כלל, באופן שאזכה להתחזק על-ידי-זה בעבודת ה' בכל פעם, ולהתחיל בכל עת מחדש, בין בבחינת עליה ובין בבחינת ירידה חס ושלום, יהיה איך שיהיה, אזכה להתחזק להתחיל בכל פעם מחדש. וכל הדברים שהם רצונך באמת, אזכה לעשותם ולעסוק בהם בשלמות גדול בהתחזקות גדול בלב שלם באמת, ולא יוכל לבלבל אותי שום דבר שבעולם, ולא יוכלו עוונותי העצומים והמרובים מאד להחליש את דעתי - חס ושלום - כלל בשום דבר שבעולם. רק אדע ואבחין ואבין ואשכיל שאיני יודע כלל מה נעשה בעולם, ומה נעשה עמדי, רק כל אשר תמצא ידי לעשות בכחי דברים שבקדושה בזה העולם העובר, אזכה לעשותם בשלמות, ולהתפלל ולהתחזק ולזעוק ולצעוק אליך תמיד, יהיה איך שיהיה.

ולא יהיה כח להדעת והחכמה של הבל לבלבל אותי מהאמת חס ושלום, רק אזכה לדעת וחכמה ובינה אמתיית להבין ולהשכיל האמת שרחוק ממני החכמה ואיני יודע כלל. ואסמוך עליך לבד תמיד באמת, ולא אחשוב מחשבות יתרות כלל (שקורין: איבער טראכטין), ואתה תעשה עמי כרצונך תמיד, ותגמור עמי חפצי שמים כרצונך הטוב באמת...

השתפכות הנפש

(סימן מו)

בראש השנה האחרון באומן היה אצלו נכדו החכם כמר ישראל, בן בתו הצדקת מרת שרה, זכרונה לברכה, ונכדו היה עדיין נער קטן בן שלש או ארבע שנים, ואז היה חזק מאד החולאת של רבינו זכרונו לברכה, כי היה סמוך להסתלקותו, שנסתלק תכף אחר כך בחול המועד סוכות. ואמר רבינו זכרונו לברכה לנכדו הנ"ל: ישראל, התפלל עלי לה' יתברך, שאשוב לבריאותי. השיב לו: תן לי הזייגעריל (שעון) שלך ואתפלל עליך. ענה רבינו זכרונו לברכה: הראיתם שכבר הוא "גוטער יוד" (יהודי טוב) כי מצוה שאתן לו חפץ בשביל שיתפלל. ונתן לו. ולקח הנער הזייגעריל והלך לו. ואמר בזו הלשון: "גאט גאט, לאז דער זיידע זיין גיזונד" (ה', ה', הנח לסבא להיות בריא!), והתחילו לשחוק העומדים שם. ענה רבינו זכרונו לברכה ואמר: כך צריכין לבקש מה' יתברך. וכי איך מתפללין לה' יתברך בעניין אחר! כלומר שכך עיקר התפילה לה' יתברך בפשטות גמור כתינוק לפני אביו, כאשר ידבר איש אל רעהו. (שם).

סיפור

(השמטות, כו)

לעניין שטות עמל הפרנסה בחינם, בזה הלשון ספר רבינו ז"ל: זהו סוד גדול בעולם: אוכלים בחינם, וגם עובדים בחינם! וספר על זה המעשה [הבא]: שהיה גיבור נדיב, בעל-מכניס-אורח [מדקדק במצוות הכנסת אורחים], וכל מי שנכנס לביתו, היו ממלאין לו כל משאלותיו: אכילה ושתיה ושינה, והכל כיד המלך, בסבר פנים יפות, ומפני זה ידעו כל העמים ממנו, וכולם היו הולכים אליו והיו יוצאים שבעי רצון. ולא רחוק ממנו דר גם-כן גביר גדול, אבל קמצן גדול, שלא נתן אפילו חתיכת לחם לעני. ופעם אחת שמע איש עני אחד - שכמה ימים לא אכל - מזה הנדיב וגודל נדיבת לבו, על-כן כתת רגליו לבוא אליו להחיות נפשו הרעבה. אבל "אחר העני רודף השר של עניות", שנזדמן שבא דווקא לבית הגביר הקמצן הנ"ל, והוא חשב שזהו הנדיב הנ"ל, והתחיל לכרוע ברך אליו בפיוסים ותחנונים ובכל מיני לשונות של כבוד וכו': הלוא אתם הנדיב הגדול ונדיבת לבכם אין לשער, וכו' וכו', כדי שיתן לו לאכול. וזה הקמצן תמה על זה, והבין שהעני חושב שהוא הנדיב, ואמר לו: כן הוא, ברצוני לתן לכם לאכול, אבל בראשונה תעבדו מעט ואחר-כך יתנו לכם לאכול. והתחיל לעבד אתו כמה מיני עבודות, לחטוב עצים ולשאוב מים, ועבד אצלו כמה שעות עד שנתייגע מאד, ואחר-כך הראה לו בית הנדיב הנ"ל ואמר לו, שיכנס לשם ושם יתנו לו לאכול, והוא חשב שזהו בית הגביר שעבד אתו, שאחר שעובדין אצלו בבית האחר שיש לו נותנין לאכול. ותכף כשנכנס, יצאו לקראתו המשרתים ולקחו אותו ורחצו אותו, תכף הביאו שולחן עם כל מיני מאכלים ומטעמים, והכל בכבוד גדול, כעבד לאדוניו. ובאמצע הסעודה אמר: "אמת כי עבדתי והתייגעתי, אבל זה כדאי". אמר לו הגביר הנדיב: "ידידי הטוב, היכן התייגעתם? אצלי הרי לא התייגעתם!" וספר לו מזה הגביר שעבד אתו. אמר לו: "ידידי, אתם עבדתם בחינם, וכן אתם אוכלים בחינם. שם במקום בו עבדתם לא אכלתם, ובמקום שאתם אוכלים, בו לא עבדתם". וסיים רבינו ז"ל: "עובדים בחינם, ואוכלים בחינם. במקום בו עובדים, אין אוכלים, ובמקום בו אוכלים, שם אין עובדים".

אחים יקרים

" אין צדקה נחשבת
כמו צדקת הדפוס !... "

בכל סניפי הדואר
חשבון 89-2255-7

תזכו למצוות

והמשל, כי האדם, בשביל הפרנסה או שאר צרכיו, הוא טורח ועובד, בזה שהוא חושב שבזה תלויה פרנסתו או צרכיו, ובאמת הוא כנזכר לעיל, שהכל מה' יתברך, וכשבא הזמן (או כשפועל בתפילתו ובבטחונו), אז ממילא בא בנקל לפיו ממש, וכשהוא שוטה ועובד בכל כחו ויגיעו, זה הכל לריק, כי העבודה לא מועילה לו כלום, בגלל שבמקום בו הוא עובד, שם אינו אוכל (בגלל שלא יוצא שום דבר מזה) אחרי כל העבודה, ואם לא היה עובד, גם-כן היו נותנים לו (כי זה הנותן, אצלו לא צריכים לעבוד), וכמו שכתוב בזוהר: "שטו העם ולקטו" בשטות, היינו: אצל המן היו אנשים בעלי אמונה ובטחון ולא טרחו כלל בהמן, רק נפל לפיהם, ואנשים מחוסרי אמונה טרחו ולקטו כל היום, ולבסוף לא היה רק עומר לגולגולת, כמו מי שלא טרח.

ואיתא בספרים, שאפילו בזמן הזה כך הוא בעניין הפרנסה, שכפי שנקצב לאדם שירוויח הוא ירוויח, בין אם יעבוד עבודת פרך כל היום ובין שלא יעבוד, רק בסיבה קלה יזמין לו ה' יתברך פרנסתו. ומי שיש לו בטחון חזק ואמיץ בה' ואינו רוצה להבטל מעבודת ה' יתברך כלל, ומאמין באמונה ובבטחון שה' יתברך יפרנסו, ובטוח לעמוד בכל מיני נסיונות בזה בוודאי יגמור בעדו ה' יתברך כרצונו. וכמו שרואין, שיכולים לישב כל היום בחנות ולא למכור כלום, וכשבא הזמן, ברבע שעה ירוויח בעד כל העת. וכן על-פי-רוב, כשצריך לאיזה דבר, וטורח בשביל זה אצל מי שחושב שאצלו ישיג את זאת, ולבסוף לא יוצא מזה שום דבר, ולשוא עמל, וה' יתברך עוזר לו ממקום אחר, אשר משם לא ציפה ולא עלה בדעתו כלל שממקום ההוא תבוא לו ישועתו. כן יושיענו ה' יתברך במהרה, אמן כן יהי רצון.